

Dr hab. Przemysław Krzykowski, prof. UWM
Kierownik Katedry Postępowania Administracyjnego
i Sądownictwa Administracyjnego
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

UNIwersytet WARMIŃSKO-MAZURSKI
w Olsztynie
WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI
Katedra Postępowania Administracyjnego
i Sądownictwa Administracyjnego
10-723 Olsztyn, ul. Dybowskię 13
tel. 89 524 64 30

Olsztyn, 12 marca 2026 r.

RECENZJA

osiągnięć naukowych i aktywności naukowej Pana dr. Jana Olszanowskiego sporządzona w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego

Recenzję przygotowano w odpowiedzi na uchwałę Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Prawne Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu nr 17/2025/2026 z dnia 3 lutego 2026 r. w sprawie powołania mnie w charakterze recenzenta w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie nauki prawne dr Jana Olszanowskiego.

Na wstępie oświadczam, że pomiędzy autorem recenzji a Habilitantem nie zachodzi konflikt interesów. W szczególności, brak jest współautorstwa prac naukowych oraz nie miało miejsca wspólne uczestnictwo w zespołach badawczych, jak również nie występują inne okoliczności wymienione w art. 24 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691 – t.j.).

1. Uwagi ogólne

Podstawę prawną sporządzonej recenzji w postępowaniu habilitacyjnym dr. Jana Olszanowskiego wyznaczają art. 218 - 226 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. - Dz.U. z 2024 r., poz. 1571 ze zm., powoływanej dalej jako ustawa).

W przedmiotowym postępowaniu ocenie podlega monografia naukowa: „Nadzór administracyjny nad sądami i sędziami” (Warszawa 2025, ISBN 978-83-8356-912-3), wydana przez wydawnictwo C.H.Beck, które w roku opublikowania monografii było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a. ustawy oraz pozostały dorobek naukowy Habilitanta, w tym przedstawione wraz z wnioskiem opracowania monograficzne, rozdziały w monografiach, pracach naukowych i komentarzach, artykuły oraz glosy. Jako podstawowe kryterium oceny osiągnięć naukowych i aktywności naukowej Habilitanta przyjęto - zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy -

znaczny wkład w rozwój dyscypliny. Na podstawie tak przeprowadzonej oceny recenzent sformułował wniosek końcowy.

2. Ogólna charakterystyka sylwetki naukowej dr. Jana Olszanowskiego

Pan dr Jan Olszanowski w marcu 2006 roku ukończył z oceną bardzo dobrą jednolite magisterskie studia prawnicze na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, uzyskując tytuł zawodowy magistra prawa na podstawie pracy magisterskiej pt. „Status prawny uchodźcy w Polsce po przystąpieniu do Unii Europejskiej”. Promotorem pracy był prof. UAM dr hab. Andrzej Redelbach. Następnie w 2008 roku uzyskał dyplom ukończenia Studiów Podyplomowych Obrotu Nieruchomościami organizowanych przez ten wydział.

Swoją drogę naukową Habilitant od początku związał z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W okresie od 1 października 2009 r. do 10 grudnia 2013 r. był uczestnikiem studiów doktoranckich w zakresie nauk prawnych na Wydziale Prawa i Administracji UAM. Na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Zbieg egzekucji w sądowym i administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym” uchwałą Rady Wydziału Prawa i Administracji w Poznaniu z dnia 10 grudnia 2013 r. nadano mu stopień naukowy doktora nauk prawnych. Promotorem w przewodzie doktorskim był prof. dr hab. Paweł Grzegorzcyk, a recenzentami rozprawy: prof. dr hab. Andrzej Skoczylas oraz prof. dr hab. Karol Weitz. Tym samym w niniejszym postępowaniu habilitacyjnym został spełniony przez dr. Jana Olszanowskiego pierwszy warunek określony w art. 219 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Po doktoracie Habilitant uczestniczył w kilku zespołach badawczych. Był kierownikiem jednego krajowego projektu badawczego („Efektywność administracyjnego postępowania egzekucyjnego w ujęciu prawnoporównawczym”, program Miniatura) oraz głównym wykonawcą w trzech innych zakończonych projektach („Współpraca międzynarodowa państw członkowskich Unii Europejskiej przy odzyskiwaniu wierzytelności publicznoprawnych” pod kierownictwem prof. dr hab. Wojciecha Piątka, program OPUS; „Nadzór administracyjny nad sądami i sędziami” pod kierownictwem prof. dr hab. Wojciecha Piątka; program OPUS; projekt badawczy realizowany w ramach konkursu Rektora UAM na najlepsze projekty w zakresie badań nad COVID-19 pt. „Każdemu zapewnia się wolność sumienia i religii” - realizacja praktyk religijnych w czasie pandemii). Aktualnie jest członkiem zespołu realizującego grant: „Sędziowie na rozdrożu: pomiędzy niezawisłością sędziowską a open justice” (w ramach programu NCN OPUS pod kierunkiem prof. dr hab. Wojciecha Piątka).

Pan dr Jan Olszanowski uczestniczył również w projektach europejskich. Z informacji zawartych w wykazie osiągnięć Habilitanta odnotować trzeba, że był On wykonawcą w zakończonym projekcie badawczym „Simplifications in administrator proceedings”

dofinansowanym ze środków Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego pod kierunkiem prof. dr. hab. Wojciecha Piątka. Pan dr Jan Olszanowski z uwagi na tematykę prowadzonych badań naukowych w latach 2018-2022 byłem członkiem grupy roboczej działającej w ramach European Group of Public Administration (Permanent Study Group XVIII: Justice and Court Administration). Aktualnie jest członkiem międzynarodowego Stowarzyszenia Justice Administration Research Association (JARA). Efektem udziału Habilitanta w wyżej wymienionych w zespołach badawczych są publikacje naukowe oraz udział w stażach naukowych (zob. *Wykaz staży w instytucjach naukowych*, s. 9 wykazu osiągnięć Habilitanta). Dr Jan Olszanowski wyniki badań naukowych prezentował na licznych konferencjach naukowych (zob. *Wykaz wystąpień na krajowych lub międzynarodowych konferencjach naukowych lub artystycznych*, s. 7 wykazu osiągnięć Habilitanta).

Oprócz działalności naukowej na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Habilitant poczynawszy od roku akademickiego 2017/2018 współpracuje z Europejskim Uniwersytetem Viadrina we Frankfurcie nad Odrą. W ramach tej współpracy Habilitant rokrocznie prowadzi konwersatoria z przedmiotu „Polskie postępowanie administracyjne” w ramach polsko-niemieckich studiów wspólnych. Pan dr Jan Olszanowski od 2022 roku współpracuje również z Wydziałem Prawa Uniwersytetu Roma Tre w Rzymie. W 2023 r. był na stażu naukowym w tym ośrodku naukowym. Uczestniczył w konferencji naukowej organizowanej przez Justice Administration Research Association, którą współorganizował Wydział Prawa Uniwersytetu Roma Tre w Rzymie. Prowadził seminaria dla naukowców i praktyków pt. Judicial associations from a comparative perspective. W ramach programu Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej (obecnie Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej) w roku 2018 Habilitant odbył staż naukowy na Uniwersytecie w Cantho (Wietnam).

Pan dr Jan Olszanowski był wielokrotnym laureatem nagród przyznawanych przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Odnotować należy w szczególności nagrody za działalność naukową (za rok 2016), za działalność dydaktyczną (za rok 2016) oraz nagrody za działalność organizacyjną (nieprzerwanie rokrocznie w latach 2016-2024). W roku 2019 Habilitant uzyskał również stypendium naukowe Rektora UAM dla nauczycieli akademickich zatrudnionych na stanowisku adiunkta legitymujących się wybitnymi osiągnięciami w pracy naukowej (2019).

3. Ocena monografii wskazanej przez Habilitanta jako monografii naukowej stanowiącej podstawę prowadzenia postępowania habilitacyjnego. Warunek określony w art. 219 ust. 1 pkt 2a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Jako główne osiągnięcie po uzyskaniu stopnia doktora została przedstawiona monografia: „Nadzór administracyjny nad sądami i sędziami” (Warszawa 2025, ISBN 978-83-

8356-912-3), wydana przez wydawnictwo C.H.Beck. Przechodząc zatem do oceny osiągnięcia naukowego wskazać należy, że ustawowym warunkiem tegoż osiągnięcia jest to, by stanowiło ono znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne.

a) wybór tematu monografii

W mojej ocenie Autor podjął się niezwykle ambitnego zadania. Kwestia nadzoru administracyjnego nad sądami pozostaje jednym z kluczowych zagadnień debaty o praworządności w Polsce i Europie. Temat dotyka fundamentalnych zasad: niezależności sądów, niezawisłości sędziów czy trójpodziału władzy. Administracyjny nadzór nad sądami w wymiarze organizacyjnym, finansowym czy kadrowym, zawsze rodzi pytanie: Gdzie kończy się nadzór administracyjny, a zaczyna ingerencja w sferę orzeczniczą? Temat rozprawy habilitacyjnej jest bardzo ważny i aktualny.

Uważam, że wybór tematu rozprawy habilitacyjnej jest w pełni uzasadniony jego istotnością z perspektywy naukowej, jak również znaczeniem dla funkcjonowania państwa i systemu prawnego. W piśmiennictwie naukowym przed opublikowaniem monografii dr. Jana Olszanowskiego brakowało kompleksowej analizy rozwiązań przyjętych przez ustawodawcę w zakresie nadzoru administracyjnego nad sądami i sędziami i ich oceny z perspektywy zgodności z Konstytucją RP, jak również aktami prawa międzynarodowego. W literaturze dostrzegalne jest zainteresowanie podjętą tematyką, w szczególności z perspektywy relacji pomiędzy władzą wykonawczą a sądowniczą. W doktrynie, w tym w szczególności w nauce prawa konstytucyjnego, podejmowano temat z perspektywy ustrojowej. Brak jest jednak w literaturze przedmiotu opracowania, które poświęcone byłoby sensu stricte zagadnieniom omawianym w recenzowanej monografii.

b) ocena formalna monografii, struktura pracy, hipotezy i metody badawcze

Recenzowana monografia od strony formalnej spełnia wymogi monografii habilitacyjnej będącej osiągnięciem naukowym w procedurze awansowej. Została wydana przez wydawnictwo znajdujące się w wykazie Ministerstwa Nauki sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a. ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Monografia została poddana procedurze zewnętrznych recenzji wydawniczych. Recenzowana praca posiada charakter naukowy i jest spójna tematycznie.

Opracowanie przyjęło układ klasyczny, obejmujący wstęp, pięć rozdziałów i zakończenie. Przyjęte przez Autora metody badawcze zostały trafnie dostosowane do celu przygotowania monografii. Tradycyjna dla prac z zakresu prawa metoda formalno-dogmatyczna została wsparta elementami badania empirycznego oraz uwagami prawnoporównawczymi. Były one niezbędne do zaprezentowania rozwiązań jurydycznych przyjętych w innych porządkach prawnych, stanowiąc punkt wyjścia do formułowania przez Habilitanta wniosków o kierunkach pożądanych zmian na końcu opracowania.

Jeżeli chodzi o cele monografii to Autor przybliża je na s. 3 wskazując, że zasadniczym celem naukowym było przeprowadzenie teoretycznoprawnej oceny instytucji nadzoru administracyjnego nad sądami i sędziami oraz stworzenie ram prawnych, w których – o ile w ogóle – możliwe jest funkcjonowanie instytucji nadzoru administracyjnego w stosunku do sądów. Analiza teoretycznoprawnych podstaw nadzoru nad sądami i sędziami wymagała szczegółowego zbadania przez Autora, czy instytucja ta w aktualnym kształcie jest w ogóle dopuszczalna, przede wszystkim z perspektywy ustrojowej, oraz czy pełni funkcję uzasadniającą jej utrzymanie. Istotne było również ustalenie przez Habilitanta, czy przyjęte rozwiązania są ukształtowane w sposób optymalny. Rozważania te stanowiły punkt wyjścia do sformułowania rekomendacji dotyczących pożądanego modelu nadzoru nad działalnością administracyjną sądów. W świetle powyższych uwag zgodnie z zamysłem Autora, zasadniczym zadaniem prowadzonych badań było udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy utrzymywanie nadzoru administracyjnego nad sądami i sędziami w obecnym kształcie jest niezbędnym warunkiem prawidłowego funkcjonowania sądownictwa.

Jeżeli chodzi o hipotezy badawcze na s. 9 Autor formułuje je w sposób następujący:

- a) Po pierwsze, powinien istnieć system kontrolno-nadzorczy nad czynnościami o charakterze techniczno-administracyjnym podejmowanymi w ramach czynności wykonywanych w sądach. Taki system powinien potencjalnie pozwolić na usprawnienie podejmowanych w nich działań.
- b) Po drugie, istniejący model nadzoru nad działalnością administracyjną sądów nie daje odpowiedzi, w jaki sposób sprawić, aby postępowania sądowe były bardziej efektywne. Kompetencje nadzorcze są bowiem rozproszone, środki nadzoru mają różny charakter, zaś efekt odnoszący się do postrzegania sądownictwa przez społeczeństwo wskazuje na brak osiągnięcia celu w postaci efektywnego postępowania sądowego.

W mojej ocenie przyjęte przez Autora założenia badawcze co do zasady są trafne. Na aprobatę zasługuje również uwaga poczyniona przez Habilitanta na s. 10, że w ramach podejmowanych przez sądy czynności możliwe jest odróżnienie czynności realizowanych w ramach wykonywania władzy sądowniczej (czyli sądenia), które z zasady nie powinny podlegać nadzorowi administracyjnemu od innych czynności, które mają charakter administracyjny. Zgodzić się należy z jasnym stanowiskiem Autora, że jeśli chodzi o środki przewidziane w ramach nadzoru administracyjnego, założyć trzeba, że nie powinny one skutkować możliwością wywołania jakiegokolwiek presji na sąd (tworzony przez konkretnych sędziów lub sędziego) w zakresie orzekania, w tym w szczególności zmuszać sędziów do szybkiego załatwienia sprawy w określony sposób, niezależnie od jej okoliczności. Oczywiście jest, że wykonując zadania z zakresu wymiaru sprawiedliwości sędzia zgodnie z art. 178 ust. 1 Konstytucji RP we wszystkich podejmowanych czynnościach powinien mieć

zapewnioną niezawisłość. Wartościowe w tym względzie są rozważania historyczne Habilitanta na temat modelu obowiązującego w PRL w którym władza dążyła do podporządkowania sądownictwa, co miało legitymizować poczynania organów bezpieczeństwa oraz przejęcie i umocnienie kontroli na działaniami obywateli (s. 48 i n.).

Wątpliwość moją budzi jedynie fakt, że Autor w założeniach badawczych próbuje powiązać instytucję nadzoru administracyjnego nad sądami i sędziami ze sprawnością postępowania sądowego pomijając inne czynniki. Oczywistym jest, że poza omawianym zagadnieniem można wyodrębnić inne okoliczności, które bezpośrednio wpływają na długotrwałości procedur sądowych. We wprowadzeniu można przeczytać lakoniczne stwierdzenie: „Obowiązek państwa polegający na zapewnieniu efektywności sądownictwa sensu largo może być analizowany z punktu widzenia konstytucyjnej i ustrojowej roli sądów, pozycji sędziego, adekwatności procedur sądowych, czy też formalnych gwarancji rzetelnego procesu sądowego”. Szkoda, że Habilitant nie rozwinął tej myśli wskazując jakie znaczenie dla zapewnienia efektywności sądownictwa ma nadzór nad sądami i sędziami na tle innych zjawisk. Wydaje się, że z punktu widzenia jednostki, prawnoprocesowe uwarunkowania szybkości postępowania sądowego są nie mniej istotne niż przyjęty przez prawodawcę model nadzoru administracyjnego nad sądem i sędziami (por. szerzej: M. Kopacz. P. Krzykowski, *Prawnoprocesowe uwarunkowania szybkości postępowania administracyjnego i sądowoadministracyjnego*, Wydawnictwo UWM, Olsztyn 2014).

c) ocena merytoryczna monografii

Wstęp pracy przedstawia w sposób klarowny założenia badawcze, problematykę oraz uzasadnienie wyboru tematu, a także określa zakres pojęciowy, przyjętą metodologię i strukturę opracowania.

Rozdział I koncentruje się na ewolucji i zróżnicowaniu pojęcia nadzoru na gruncie nauk prawnych. Przedstawiono definicję nadzoru w kontekście różnych gałęzi prawa (ze szczególnym uwzględnieniem prawa administracyjnego), a także dokonano rozróżnienia nadzoru od pojęć pokrewnych takich jak pojęcia kontroli, koordynacji i kierownictwa. W tym rozdziale dokonano również omówienia instytucji nadzoru w sądownictwie, ze szczególnym uwzględnieniem nadzoru judykacyjnego.

W rozdziale II dokonano analizy relacji nadzorczej w obrębie sądownictwa. Zrekonstruowano podstawy prawne nadzoru administracyjnego nad sądami i sędziami, w tym szczególnie przepisy ustaw regulujących ustrój poszczególnych gałęzi sądownictwa. Zaakcentowane zostały także historyczne uwarunkowania instytucji nadzoru administracyjnego poprzez przedstawienie źródeł obowiązujących regulacji. Podzielić należy konstatacje Autora, że z perspektywy podmiotowej kształt sprawowanego nadzoru administracyjnego w dużej mierze wynika z czynników „woli politycznej” i instrumentalizacji

sądownictwa (s. 38). Szczególnie trafne są uwagi Autora zamieszczone w tym rozdziale na temat nieprzekraczalnych granic nadzoru administracyjnego w sądach. W pełni zgodzić się należy z uwagami, że nieprzekraczalną granicą, która uniemożliwia stosowanie środków nadzoru administracyjnego, jest domena niezawisłości sędziowskiej. Ta ostatnia ogranicza sferę czynności nadzorczych, a nie odwrotnie. Po drugie, możliwość wdrożenia środków nadzoru powinna być warunkowana celem ich realizacji, którym powinno być wyłącznie urzeczywistnienie i zagwarantowanie prawa do sądu. Innymi słowy, środki nadzoru powinny być stosowane wówczas, gdy zmierzają do zapewnienia stronie prawa do sądu, poprzez możliwość zagwarantowania sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. Jako szczególnie wartościowe należy uznać również rozważania Habilitanta na temat modeli zarządzania i nadzoru nad sądownictwem w Europie (s. 57 i n.). Habilitant wskazał na różnorodne rozwiązania przyjęte w krajach o zbliżonych systemach ustrojowych (takich jak Niemcy i Słowacja) oraz dla kontrastu kraju z systemu *common law* (Wielka Brytania). Wskazano również na system z dominującą rolą zarządczo-nadzorczą organu pochodzącego z judykatury (Włochy). Wreszcie, zaprezentowano rozwiązania przyjęte w krajach skandynawskich (Danii i Szwecji), gdzie za zarządzanie i administrację sądową odpowiadają niezależne agencje powołane specjalnie w tym celu.

Rozdział III prezentuje analizę dopuszczalności istnienia i granic nadzoru administracyjnego nad sądami i sędziami z perspektywy zasad konstytucyjnych: podziału władz, niezależności i odrębności sądownictwa od władzy ustawodawczej i wykonawczej oraz niezawisłości sędziów. W rozdziale tym uwzględniono orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz akty prawa międzynarodowego. W rozdziale tym podkreślono, że omawiany rodzaj nadzoru nie powinien mieć charakteru represyjnego, a wspierający i służebny w celu urzeczywistnienia prawa do sądu. Trafne jest stanowisko Habilitanta, przy omawianym zagadnieniu, że niezwykle istotne jest więc zrozumienie celu, dla którego instytucja nadzoru administracyjnego została wprowadzona do porządku prawnego (s. 147 i n).

Rozdział IV poświęcony jest klasyfikacji środków nadzorczych i charakterystyce ich podstaw prawnych. Habilitant wyodrębnia środki nadzoru dzieląc je na środki o charakterze ingerencyjnym i środki o charakterze ogólnym (wśród których wyróżniono środki weryfikacyjne, organizacyjne i koordynacyjne). W tej części opracowania Autor przeanalizował sposób ich stosowania oraz stopień ingerencji w działalność administracyjną oraz ich wpływ na działalność orzeczniczą. W podsumowaniu tego rozdziału Autor dostrzega, że z przepisów regulujących ustrój sądownictwa powszechnego oraz sądownictwa administracyjnego wynika wprost, że unormowania prawne dotyczą nie tylko sfery stricte administracyjnej, która niewątpliwie w ramach czynności podejmowanych w

sądach występuje, ale również choćby oceny sprawności samego postępowania sądowego. Stosowanie konkretnych mechanizmów nadzorczych może – w przypadku niewłaściwego ich użycia – przekraczać ustawowo określoną granicę nadzoru administracyjnego i wkraczać w domenę stosowania prawa, w której sędziowie powinni pozostać niezawisli. Habilitant na s. 252 prezentuje stanowisko, które w mojej ocenie jest w pełni uzasadnione, że zasadniczo czynności nadzorcze powinny być dokonywane z ograniczeniem do sfery administracyjno-organizacyjnej działalności sądów. Ich celem powinno być zwiększenie efektywności działania poszczególnych jednostek tworzących poszczególne gałęzie sądownictwa (na każdym jego poziomie). W przypadku czynności nadzorczych o charakterze ingerencyjnym niewątpliwie może dojść do wkroczenia w działalność o charakterze procesowym.

Ostatni rozdział V analizuje praktykę stosowania nadzoru administracyjnego poprzez weryfikację orzecznictwa sądowego i wypowiedzi prezentowanych w nauce prawa. W tej części monografii zwrócono uwagę na niedostatki obowiązujących regulacji prawnych, w tym w szczególności na brak unormowań gwarantujących weryfikację niezgodnych z prawem ingerencji nadzorczych w tok czynności sądu lub niezawisłość sędziowską. Autor trafnie zauważa na s. 260, że nie jest np. możliwe na gruncie przepisów prawa ustrojowego zakwestionowanie uchylecia czynności administracyjnej niezgodnej z prawem, naruszającej sprawność postępowania sądowego lub z innych przyczyn niecelowej. Innymi przykładami środków nadzorczych, których kwestionowanie nie jest uregulowane są czynności o charakterze kadrowym, takie jak powołanie i odwołanie na stanowiska funkcyjne w danym sądzie czy też wyrażenie sprzeciwu co do zamiaru podjęcia dodatkowego zatrudnienia lub zajęcia. Za szczególnie cenne należy uznać rozważania Habilitanta zamieszczone w części 3 tego rozdziału (*Potencjalne kierunki zmian i kształtu nadzoru administracyjnego nad sądami*, s. 268 i n.). W konstatacji swoich wywodów Autor wskazuje, że obecny mechanizm działania nadzoru administracyjnego nad sądami i sędziami jest niedoskonały. Funkcjonujące regulacje prawne mogą służyć do uzyskania nieuprawnionego wpływu na funkcjonowanie władzy sądowniczej. Habilitant przedstawiając różne modele stosowania środków nadzoru w prawie krajowym jak również w przepisach obowiązujących w innych krajach europejskich trafnie zwraca uwagę, że ustrojowo niewykluczone – z uwagi na brak regulacji w ustawie zasadniczej – byłoby przyznanie kompetencji nadzorczych podmiotowi niezwiązanemu bezpośrednio z władzą wykonawczą.

Recenzowaną monografię wieńczy podsumowanie (s. 275 i n), w którym w sposób przekrojowy zostały przedstawione główne zagadnienia rozważone w pracy oraz wyeksponowane zostało odniesienie się do zasadniczego zadania badawczego podstawionego przez Autora. W tej części opracowania za wartościowe należy uznać rozważania Autora, że choć formalnie nadzór administracyjny nie może ingerować w sferę orzeczniczą, to potencjalnie działania nadzorcze mogą mieć wpływ – przynajmniej pośredni -

na niezawisłość sędziowską. W pełni należy się zgodzić ze stwierdzeniem, że z punktu widzenia ustrojowego, struktura władzy sądowniczej nie może przyjmować postaci podporządkowanej, w szczególności względem organów władzy wykonawczej. Dla zachowania prawa jednostki do sądu najistotniejsze jest, aby wszelkiego rodzaju działania o charakterze kontrolno-nadzorczym nie wkraczały w domenę, w której sąd musi pozostać niezależny. Zasadne jest również stwierdzenie Habilitanta, że z punktu widzenia społecznego zaufania do wymiaru sprawiedliwości kluczowe znaczenie ma praktyka funkcjonowania organów sądowych i nadzorczych, a nie sam model administrowania sądownictwem i nadzoru nad nim. Brakuje bowiem dowodów na istnienie związku pomiędzy określonym modelem nadzoru i zarządzania sądownictwem a poziomem efektywności sądów lub zaufania społecznego do władzy sądowniczej.

W mojej ocenie istotną wartością recenzowanej monografii jest także wielokrotne porównywanie przez Habilitanta modelu nadzoru administracyjnego sprawowanego w sądownictwie powszechnym i sądownictwie administracyjnym. W pełni należy się zgodzić z oceną Habilitanta, że model funkcjonujący w sądownictwie administracyjnym ze zwierzchnią rolą Prezesa NSA niewątpliwie lepiej zabezpiecza gwarancje niezawisłości sędziowskiej. Z uwagi na strukturę obu podstawowych gałęzi sądownictwa (powszechnego i administracyjnego) niemożliwym jest jednak przeniesienie modelu nadzoru obowiązującego w sądownictwie administracyjnym do sądownictwa powszechnego. Wynika to przede wszystkim z wielkości struktury sądownictwa powszechnego i administracyjnego oraz odmienności pozycji i roli Sądu Najwyższego (w tym jego Pierwszego Prezesa) w stosunku do sądów powszechnych wobec pozycji Prezesa NSA w stosunku do sądów administracyjnych.

d) ocena monografii jako wkładu do nauki prawa

Przedstawiona do oceny monografia stanowi opracowanie bardzo ciekawe i doniosłe dla rozwoju dyskursu naukowego. Zakres podjętych zagadnień i przeprowadzenie ich pogłębionej analizy świadczy o dojrzałości naukowej Autora oraz potwierdza zdolność do samodzielnego prowadzenia pracy badawczej.

O wartości recenzowanej pracy świadczy przede wszystkim umiejętność odważnego wyrażania swoich poglądów przez jej Autora, a zwłaszcza skuteczna argumentacja co do formułowanych twierdzeń. Za szczególnie wartościowe należy uznać rozważania Autora, który dostrzegając mankamenty i zagrożenia obecnego modelu nadzoru nad sądami i sędziami postuluje oddzielenie organów nadzoru administracyjnego od organów władzy wykonawczej. Na szczególne uznanie zasługuje interdyscyplinarność opracowania, które łączy perspektywę dogmatycznoprawną, prawnoporównawczą a także szeroko uwzględnia kontekst prawa międzynarodowego i unijnego. Recenzowana monografia ma więc wyraźny i

wartościowy wkład w rozwój nauki prawa, a także inspiruje do dalszej dyskusji na temat funkcjonujących mechanizmów prawnych służących ochronie niezależności sądownictwa i niezawisłości sędziów w Polsce i w krajach UE. Przedłożoną do oceny monografię całościowo należy ocenić jako stanowiącą znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne. Zatem drugą część warunku, określonego w art. 219 ust. 1 pkt 2a ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, należy uznać za spełnioną.

4. Ocena pozostałego dorobku naukowego

Dorobek naukowy dr. Jana Olszanowskiego obejmuje łącznie 72 opracowania o charakterze naukowym, z których 43 ukazało się po uzyskaniu stopnia naukowego doktora. Jak wynika z informacji zamieszczonych przez Habilitanta, na dzień złożenia wniosku o wszczęcie postępowania - jeden rozdział w monografii wieloautorskiej został przyjęty do druku. W dorobku tym można wyodrębnić opracowania monograficzne, rozdziały w monografiach, pracach naukowych i komentarzach, artykuły oraz glosy. Ponadto w wykazie prac naukowych Habilitanta znajdują się również opracowania mające istotne znaczenie dydaktyczne, takie jak podręczniki z zakresu postępowania administracyjnego i sądownoadministracyjnego.

Jeżeli chodzi o główne nurty tematyczne, w których mieściły się publikacje autorstwa dr. Jana Olszanowskiego to obejmują one zagadnienia z obszaru :

a) sądowego i administracyjnego postępowania egzekucyjnego

W tym obszarze na uwagę zasługują opracowania w dziełach zbiorowych: *Ochrona jednostki a efektywność administracyjnego postępowania egzekucyjnego* (współautorzy K. Celińska-Grzegorzczak, W. Piątek, A. Skoczylas) [w:] T. Jędrzejewski, M. Masternak, P. Rączka (red.), *Ochrona praw jednostki w postępowaniu egzekucyjnym w administracji*, Toruń 2018; *Sposoby działania organów administracji publicznej w celu poszukiwania majątku zobowiązanego* [w:] T. Jędrzejewski, M. Masternak, P. Rączka (red.) *Prawne formy działania administracji publicznej w postępowaniu egzekucyjnym w administracji*, Toruń 2019 oraz *Zasady ogólne administracyjnego postępowania egzekucyjnego w świetle realizacji obowiązków o charakterze niepieniężnym* (współautor W. Piątek) [w:] *Egzekucja administracyjna obowiązków o charakterze niepieniężnym — wybrane zagadnienia*, Toruń 2024; wszystkie wydane przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Na dorobek naukowy w dziedzinie egzekucji administracyjnej składa się również współautorstwo czterech wydań opracowań o charakterze komentarzowym w tym zakresie: *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, pod red. R. Hausera i A. Skoczylasa, Warszawa; wyd. 8 i 9, Warszawa 2016, 2018 wydawnictwo C.II. Beck oraz *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, pod red. R. Hausera i M. Wierzbowskiego, Warszawa 2021, 2024. Habilitant jest również współautorem istotnego dla praktyki opracowania pt. *Pisma*

procesowe z zakresu postępowania egzekucyjnego w administracji z objaśnieniami i wzorami, por red. R. Hausera, W. Sawczyńska i R. Talagi, Warszawa 2024.

Należy odnotować publikacje Habilitanta - również w języku angielskim - dotyczące współpracy międzynarodowej państw członkowskich przy odzyskiwaniu wierzytelności publicznoprawnych: *Współpraca państw członkowskich UE w świetle ustawy o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych* (współautor W. Piątek), Europejski Przegląd Sądowy nr 8/2014; *The development of mutual assistance of EU member States for the recovery of public claims* (współautor W. Piątek), Law Review, July-December 2014; *The validity of the principle of mutual trust between the EU Member States in mutual assistance for the recovery of public claims* (współautor W. Piątek), Adam Mickiewicz Law Review. vol. 6/2016.

Z punktu widzenia spełnienia przez Habilitanta wymogów ustawowych opisanych w art. 219 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, na szczególną uwagę w dorobku Habilitanta zasługują opracowania monograficzne. W wykazie aktywności naukowej wśród monografii, w których dr Jan Olszanowski był autorem lub współautorem - znajdują się następujące pozycje:

- *Egzekucja administracja obowiązków o charakterze niepieniężnym*, Wrocław 2014. Wydawnictwo Presscom;
- *Współpraca państw członkowskich UE przy odzyskiwaniu wierzytelności podatkowych* (współautor W. Piątek), Warszawa 2016, Wydawnictwo Wolter Kluwer;
- *Zbieg egzekucji w sądowym i administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym*. Warszawa 2016, Wydawnictwo Wolters Kluwer;
- *Egzekucja świadczeń pieniężnych* (współautorzy P. Ostojski W. Piątek). Wrocław 2018, Wydawnictwo Presscom.

Jeżeli chodzi o monografię pt. *Współpraca państw członkowskich UE przy odzyskiwaniu wierzytelności podatkowych*, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2016 to warto wskazać, że publikacja ta powstała w ramach projektu sfinansowanego ze środków Narodowego Centrum Nauki. Habilitant jest autorem rozdziału I, rozdziału II, rozdziału II pkt 1 i 2 oraz rozdziału IV pkt 1 i 2. Przedmiotowa monografia podejmuje istotne zagadnienie efektywności egzekucji należności publicznoprawnych w przestrzeni transgranicznej. W dobie swobodnego przepływu kapitału i osób, problem ucieczki dłużników podatkowych poza granice jurysdykcji krajowej stał się wyzwaniem dla stabilności finansowej państw członkowskich UE. Autorzy stawiają ważne pytania o zakres kognicji sądów państwa wezwanego przy badaniu zasadności tytułu wykonawczego wystawionego w innym państwie. Niewątpliwie mocną stroną publikacji jest jej interdyscyplinarność. Autorzy sprawnie łączą materię ściśle podatkową z ogólnymi konstrukcjami procedury

administracyjnej. Choć od czasu wydania (2016) orzecznictwo TSUE uległo dalszemu rozwojowi, fundamenty teoretyczne wyłożone w omawianej pracy pozostają wciąż aktualne.

Na uwagę zasługuje również monografia Habilitanta, która jest poszerzoną i zmienioną wersją rozprawy doktorskiej pt. *Zbieg egzekucji w sądowym i administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym*, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2016. W ocenie recenzenta istotną wartością tej książki jest to, że Autor miał świadomość, że w momencie oddania pracy do druku w 2016 r. współistniały ze sobą dwa modele rozstrzygania zbiegu egzekucji – sądowy i ustawowy. Począwszy od dnia 8 września 2016 r. na mocy ustawy nowelizującej k.p.c. z dnia 10 lipca 2015 r. doszło do zmian regulujących omawianą instytucję. Skutkiem tej nowelizacji było przyjęcie jednolitego ustawowego modelu rozstrzygania zbiegu egzekucji. Autor w podsumowaniu swoich rozważań (s. 271 i n.) dokonał obszernego porównania regulacji prawnych obowiązujących przed jak i po wspomnianej nowelizacji. Pomimo upływu lat, książka ta do dzisiaj jest jedną z najbardziej kompleksowych monografii poświęconych problematyce zbiegu egzekucji w polskiej literaturze prawniczej.

b) postępowania administracyjnego i sądowoadministracyjnego

Istotnym obszarem aktywności naukowej Habilitanta jest problematyka postępowania administracyjnego. Na szczególne uznanie zasługuje udział naukowy dr Jana Olszanowskiego w opracowaniu o charakterze systemowym: *System Prawa procesowego administracyjnego. Zasady ogólne postępowania administracyjnego. Tom 11. Część 2* (pod red. J. P. Tamo i W. Piątka. Warszawa 2018). Przygotowane przez Habilitanta rozdziały opracowania dotyczyły kluczowych zasad ogólnych postępowania administracyjnego. Problematyka ta została również poruszona w innych publikacjach: *Zasada praworządności w postępowaniu administracyjnym z perspektywy konstytucyjnej* [w:] Z. Duniewska, M. Stahl, A. Krakala (red.). *Zasady w prawie administracyjnym. Teoria, praktyka, orzecznictwo*, Warszawa 2018, wydawnictwo Wolters Kluwer Polska oraz *Zasada szybkości postępowania administracyjnego w wybranych krajach skandynawskich i Polsce*, RPEIS 3/2019.

W przypadku tematyki postępowania przed sądami administracyjnymi szczególnie cenne są opracowania: *Aksjologiczne podstawy instancyjności sądownictwa administracyjnego* (współautor A. Skoczylas) [w:] *Aksjologia prawa administracyjnego. Tom II*, red. Jan Zimmermann, Warszawa 2017, wyd. Wolters Kluwer Polska 2017 oraz artykuły naukowe opublikowane w *Zeszytach Naukowych Sądownictwa Administracyjnego* (*Glosa do postanowienia NSA z 8 czerwca 2016 r. sygn. akt I OZ 533/16*, ZNSA 1/2017; *Oczywista (bez)zasadność skargi i skargi kasacyjnej w postępowaniu sądowoadministracyjnym*, ZNSA nr 4/2025). Habilitant jest również współautorem komentarza do ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi pod red. prof. dr. hab. Andrzeja Skoczylasa i prof. dr. hab. Przemysława Szustakiewicza (2016 i 2023).

c) nadzoru administracyjnego nad sądami i sędziami

Wskazana tematyka podjęta została przez Habilitanta m.in. w wyniku realizacji zadań w charakterze głównego wykonawcy w grantie NCN (Konkurs Opus 13) pt. *Nadzór administracyjny nad sądami i sędziami*, pod kierunkiem prof. dr. hab. Wojciecha Piątka. Zwieńczeniem pracy naukowej dr. Jana Olszanowskiego w tym obszarze była książka habilitacyjna szczegółowo scharakteryzowana w pkt 3 recenzji oraz artykuły naukowe: *Sprzeciw wobec zamiaru podjęcia zatrudnienia lub dodatkowego zajęcia jako czynność z zakresu nadzoru administracyjnego nad sądami i sędziami*, Forum Prawnicze 5(61)72020; *The Model of Supervision over Administrative Courts in Poland*, Bratislava Law Review Vol. 4 No. 2 (2020) oraz *Przedmiot nadzoru administracyjnego nad sądownictwem - propozycja reinterpretacji instytucji*, Forum Prawnicze 2(86)72025.

d) problematyki wolności realizacji praktyk religijnych w trakcie pandemii

Warto odnotować, że Habilitant nie boi się podejmować trudnych zagadnień, bliżej nie analizowanych w piśmiennictwie naukowym. Wśród publikacji dr. Jana Olszanowskiego można wskazać np. także opracowania dotyczące problematyki wolności realizacji praktyk religijnych w trakcie pandemii. Z dokumentacji zgromadzonej w tym postępowaniu wynika, że Habilitant był członkiem zespołu badawczego, który uzyskał grant Rektora UAM pt. *„Każdemu zapewnia się wolność sumienia i religii” — realizacja praktyk religijnych w czasie pandemii* (kierownik projektu Łukasz Skoczylas, Wydział Socjologii UAM w Poznaniu). Na szczególną uwagę zasługują dwie publikacje obcojęzyczne w renomowanych czasopismach naukowych: *Freedom of Religion during the Covid-19 Pandemic in Poland: Legal and Sociological Perspectives*, Religion and Human Rights, 2023, vol. IX, nr 2, s.91-128 (we współautorstwie z Ł. Skoczylasem i F. Gołędzinowskim) oraz *Restrictions on religious practices in selected European countries during the COVID-19 pandemic: A legal-sociological study front Poland's experiences*, Society Register, 2023, vol. 7, nr 1, s.35-52 (we współautorstwie z Ł. Skoczylasem, W. Piątkiem i F. Gołędzinowskim).

Oceniając zaprezentowany przez dr. Jana Olszanowskiego w niniejszym postępowaniu dorobek naukowy należy wskazać, że jest on spójny pod względem tematycznym. Zainteresowania naukowe Habilitanta wpisują się w główne kierunki badawcze Katedry w której dr. Jan Olszanowski prowadzi działalność naukową. Można dostrzec, że od 2016 r. Habilitant znacznie zwiększył wysiłek naukowy po uzyskaniu doktoratu. Godnym odnotowania jest, że opracowania Habilitanta zostały opublikowane w prestiżowych periodykach naukowych takich jak: „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” czy „Europejski Przegląd Sądowy”. Ponadto Habilitant jest również autorem dwudziestu opracowań o charakterze komentatorskim stanowiących przegląd orzecznictwa sądów administracyjnych, publikowanych cyklicznie w czasopiśmie „Forum Prawnicze” w latach 2011-2015.

Opracowania naukowe dr. Jana Olszanowskiego oparte są na solidnych źródłach, prezentują wyważone stanowiska oraz jasno sformułowane wnioski. Jest to zatem dorobek różnorodny, bogaty i jakościowo wnoszący znaczny wkład w rozwój prawa administracyjnego. Dane naukometryczne zamieszczone na s. 14 wykazu osiągnięć naukowych potwierdzają wysoką ocenę dorobku naukowego Habilitanta. Według informacji wskazanych na dzień 26 sierpnia 2025 r. liczba cytowań publikacji dr. Jana Olszanowskiego, z oddzielnym uwzględnieniem autocytowań przedstawia się następująco: według bazy Google Scholar: 67 cytowań, 0 autocytowań; według danych z systemu Informacji Prawnej LEX 147 cytowań, w tym 42 autocytowania. Indeks Hirscha (według bazy Google Scholar) – 4. Sumaryczna punktacja osiągnięć naukowych Habilitanta wynosiła 997 punktów obliczonych zgodnie z właściwymi wykazami publikowanymi przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wskaźniki te w mojej ocenie są w pełni akceptowalne w postępowaniach habilitacyjnych w naukach prawnych. Podsumowując tą część recenzji, uważam, że dorobek Habilitanta odpowiada standardom przewidzianym dla nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk prawnych.

5. Oceny aktywności naukowej Habilitanta z punktu widzenia spełnienia przez niego wymagania określonego w art. 219 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce – istotna aktywność naukowa albo artystyczna realizowana w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

Z dokumentacji zgromadzonej w tym postępowaniu wynika, że dr Jan Olszanowski wykazuje istotną aktywność międzynarodową, co znajduje odzwierciedlenie we współpracy z zagranicznymi instytucjami naukowymi. Ponadto Habilitant wykazuje się dużą aktywnością i inicjatywą w realizacji projektów badawczych, zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym. Był kierownikiem jednego krajowego projektu badawczego oraz głównym wykonawcą w trzech innych zakończonych projektach. Aktualnie jest członkiem zespołu realizującego grant: „Sędziowie na rozdrożu: pomiędzy niezawisłością sędziowską a open justice” (w ramach programu NCN OPUS pod kierunkiem prof. dr. hab. Wojciecha Piątka). Warty odnotowania jest, że dr Jan Olszanowski był wykonawcą w zakończonym projekcie badawczym „Simplifications in administrator proceedings” dofinansowanym ze środków Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego pod kierunkiem prof. dr. hab. Wojciecha Piątka.

Wyniki badań naukowych Habilitant zaprezentował na prestiżowych konferencjach międzynarodowych. W ramach oceny aktywności naukowej w świetle art. 219 ust. 1 pkt 3 ustawy na uwagę zasługuje aktywny udział dr. Jana Olszanowskiego w następujących wydarzeniach naukowych:

- Konferencja „Model kodeksu postępowania administracyjnego Unii Europejskiej - perspektywa polska”. Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław 22 kwietnia 2016 r. (z referatem pt. *Wzajemna pomoc w modelu jednolitej procedury administracyjnej Unii Europejskiej w świetle współpracy przy odzyskiwaniu należności publicznoprawnych* (wspólnie z prof. dr. hab. W. Piątkiem);
- Konferencja “Legal Aspects of the Current Migration Crisis: Views from Eastern Europe”, Uniwersytet w Kilonii (Niemcy) 4 listopada 2016 r. (z referatem w ramach w panelu "Migration crisis - which future perspectives for legal action?");
- Konferencja “5. Posener Tage in Kiel”, Uniwersytet w Kilonii (Niemcy), 7-9 listopada 2016 r. (z referatem pt. *Der Rechtsstatus der Flüchtlinge in Polen*);
- Konferencja „Globalization and Law”, Uniwersytet w Niszu (Serbia) 20-22 kwietnia 2017 r. (z referatem pt. *Mutual assistance between EU Member States in recoeery of public claims*);
- 25th Annual Conference „Innovation Governance in the Public Sector”. Kazań. 18-20 maja 2017 r. (z referatem pt. *Mutual Assistance between EU Member States for the Recovery of Public Claims*);
- Konferencja organizowana przez EGPA (European Group for Public Administration) w Lozannie w dniach 4-7 września 2018 r. (z referatem pl. *Model of supervision over administratiye courts in Poland*);
- Konferencja organizowana przez EGPA (European Group for Public Administration) w Belfaście w dniach 11-13 września 2019 r. (z referatem pt. *Shape of supervision over ordinary courts - reflections about the reform of structure of courts in Poland*);
- Konferencja organizowana przez EGPA (European Group for Public Administration) w Lizbonie w dniach 6-9 września 2022 r. (z referatem pt. *Administration of common courts in Poland (in the middle way of reform or destruction)*);
- Konferencja organizowana przez Justice Administration Research Association we współpracy z Wydziałem Prawa Uniwersytetu Roma Tre w Rzymie w dniach 25 - 26 maja 2023 r. (z referatem pt. *Effectiveness of common judiciary in the light of the shape of relations between judiciary and executive power and the organization of the administration of the courts*);
- Konferencja organizowana przez International Association of Court Administration w dniach 25 - 27 października 2023 r. w Buenos Aires (z referatem pt. *Independence and Effectiveness of the Judiciary in the Light of the Shape of Court Administration Models*);

- Konferencja "The role of the Supreme Administrative Courts in a comparative perspective" organizowana w dniach 23-24 listopada 2023 r. przez Wydział Prawa i Administracji UAM w Poznaniu (z referatem dotyczącym polskiego porządku prawnego w ramach panelu *"Relations between the supreme administrative courts and the judicial power"*);
- Konferencja organizowana przez International Association of Court Administration w dniach 11-14 listopada 2024 r. w Singapurze (z referatem pt. *Building Trust in the Judiciary Perspectives from Poland* (wspólnie z prof. dr. hab. W. Piątkiem);
- Konferencja organizowana przez Justice Administration Research Association we współpracy z Wydziałem Prawa Uniwersytetu w Limoges w dniach 10-13 czerwca 2025 r. (z referatem pt. *Additional Activity of Judges: A Path to Open Justice or a Threat to Timely Court Proceedings?*).

Po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych dr Jan Olszanowski odbył szereg staży badawczych w ośrodkach naukowych w kraju i za granicą. W szczególności należy w tym miejscu wymienić:

- staż badawczy w ramach realizacji projektu NCN „Współpraca międzynarodowa państw członkowskich Unii Europejskiej przy odzyskiwaniu wiarytelności publicznoprawnych” w Holandii (Uniwersytet w Amsterdamie, Uniwersytet w Maastricht, International Bureau of Fiscal Documentation (IRFD) w Amsterdamie, Central Liaison Office of the Netherlands)
- staż badawczy w ramach realizacji „Grantu badawczego 2015 dla Młodych Naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich II edycja” w Portugalii (Uniwersytet w Lizbonie, Uniwersytet w Coimbrze);
- staż naukowy w ramach wymiany międzyuczelnianej na Uniwersytecie im. Arystotelesa w Salonikach;
- staż naukowo-dydaktyczny w ramach wymiany z programu CEEPUS - Uniwersytet w Kragujevacu (Serbia);
- staż naukowo-dydaktyczny w ramach programu Erasmus+ Staff Teaching - Uniwersytet im. Mykołasa Romerisa w Wilnie;
- staż badawczy w ramach programu współpracy kulturalnej i naukowej między Grecją i Polską na Uniwersytecie w Atenach;
- staż badawczy w ramach realizacji projektu badawczego NCN „Efektywność administracyjnego postępowania egzekucyjnego w ujęciu prawnoporównawczym” (grant NCN „Miniatura”), Uniwersytet w Tel Awiwie;
- staż naukowy realizowany w ramach programu Staży Naukowych Wydziału Prawa i Administracji UAM (temat „Efektywność modelu polskiego postępowania

administracyjnego w ujęciu porównawczym) - Wydziały Prawa Uniwersytetów w Helsinkach i Lund;

- staż badawczy na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Zurychu i Wydziale Prawa Uniwersytetu we Fryburgu (Szwajcaria) w ramach projektu NCN „Nadzór administracyjny nad sądami i sędziami”;

- staż badawczy na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Tokio (Japonia) w ramach projektu NCN „Nadzór administracyjny nad sądami i sędziami”.

Habilitant w latach 2018 – 2022 z uwagi na tematykę prowadzonych badań naukowych był członkiem grupy roboczej działającej w ramach European Group of Public Administration (Permanent Study Group XVIII: Justice and Court Administration). Do chwili obecnej jest członkiem międzynarodowego Stowarzyszenia Justice Administration Research Association (JARA) od jego założenia tj. od roku 2021.

Podsumowując tą część recenzji, w mojej ocenie w pełni można zakwalifikować aktywność naukową Habilitanta jako prowadzoną w więcej niż jednym ośrodku naukowym, a więc nie tylko w Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu z którym Habilitant związany jest od początku swojej kariery naukowej. Z dokumentów zgromadzonych w tym postępowaniu wynika, że Habilitant począwszy od roku akademickiego 2017/2018 realizuje stałą współpracę z Europejskim Uniwersytetem Viadrina we Frankfurcie nad Odrą a od 2022 roku z Uniwersytetem Roma Tre w Rzymie. Działalność w zakresie współpracy międzynarodowej udokumentowana przez Habilitanta znacząco przekracza oczekiwania, jakie można mieć wobec osoby ubiegającej się o stopień naukowy doktora habilitowanego. Dodatkowo warto odnotować w dorobku naukowym Habilitanta publikacje w języku angielskim, co potwierdza nie tylko zdolności językowe dr. Jana Olszanowskiego, ale przede wszystkim jego obecność w globalnej debacie naukowej. Reasumując, aktywność naukowa Habilitanta na forum międzynarodowym – zwłaszcza w ostatnich latach – może zostać uznana za istotną, w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

6. Ocena dorobku dydaktycznego i organizacyjnego

Wykazane i opisane w autoreferacie osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne, a zwłaszcza te popularyzujące naukę, oceniam pozytywnie. Jak wynika z dokumentacji, Pan dr Jan Olszanowski wykazuje się systematyczną, wielowymiarową aktywnością na rzecz środowiska akademickiego i społecznego, co potwierdza jego zaangażowanie w działalność edukacyjną, organizacyjną oraz szeroko pojętą promocję nauki.

W ramach współpracy Habilitanta z instytucjami publicznymi i gospodarczymi należy wskazać, że Pan dr Jan Olszanowski prowadził szkolenia dla pracowników organów administracji publicznej oraz radców prawnych na zaproszenie Okręgowej Izby Radców

Prawnych w Poznaniu oraz Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych. W ramach pracy orzeczniczej jako sędzia Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu był opiekunem aplikantów sądowych.

Oceniając działalność organizacyjną na rzecz społeczności akademickiej warto odnotować, że poczynając od roku 2016 Habilitant na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu pełni funkcje Rzecznika Dyscyplinarnego do spraw doktorantów. Ponadto Habilitant jest członkiem Rady Programowej dla kierunku Administracja a od roku 2024 również pełnomocnikiem Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UAM do spraw praktyk na kierunku Administracja. Pan dr Jan Olszanowski aktywnie uczestniczył w przygotowaniu Letnich Warsztatów Doktoranckich organizowanych przez Katedrę Postępowania Administracyjnego i Sądowoadministracyjnego WPIA UAM we współpracy z Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Poznaniu w 2018 r. oraz innych wydarzeń naukowych, które odbywały się na tym Wydziale.

W ramach działalności dydaktycznej godnym uwagi jest fakt, że Pan dr Jan Olszanowski pełnił obowiązki promotora i recenzenta prac licencjackich na studiach pierwszego stopnia na różnych kierunkach studiów prowadzonych na Wydziale Prawa i Administracji UAM. Habilitantowi powierzono również funkcję promotora pomocniczego w dwóch zakończonych przewodach doktorskich. Z dokumentacji załączonej do wniosku wynika, że Habilitant jest współautorem podręczników akademickich z zakresu postępowania administracyjnego i sądowoadministracyjnego (Postępowania administracyjne i sądowoadministracyjne pod red. R. Hausera i A. Skoczylasa, Warszawa 2016, 2017; Postępowanie administracyjne i sądowoadministracyjne pod red. R. Hausera i A. Skoczylasa, Warszawa 2021). Pan dr Jan Olszanowski w ramach zajęć dydaktycznych na Wydziale Prawa i Administracji UAM prowadzi konwersatoria i wykłady z przedmiotów: postępowanie administracyjne; postępowanie sądowoadministracyjne; egzekucja administracyjna. Dodatkowo Habilitant prowadzi również wykłady i konwersatoria w ramach polsko-niemieckich studiów realizowanych przez UAM i Uniwersytet Europejski Viadrina (Frankfurt nad Odrą). Nie mam wątpliwości, że Habilitant jest dobrze przygotowany do nauczania akademickiego oraz pracy organizacyjnej na rzecz Wydziału Prawa i Administracji UAM, z którym związany jest od początku swojej kariery naukowej. Dowodem tego jest szereg nagród i wyróżnień, które otrzymał na uczelni macierzystej za działalność naukową, dydaktyczną oraz organizacyjną.

KONKLUZJA

Wyrażam przekonanie, że zarówno przedstawiona do recenzji rozprawa habilitacyjna, jak i pozostały dorobek naukowy, spełniają kryteria określone w art. 219 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

(Dz.U. z 2024 r., poz. 1571 ze zm.) - to jest wnoszą znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne. Analogicznie i bardzo wysoko należy ocenić uczestniczenie i kierowanie przez dr. Jana Olszanowskiego projektami badawczymi oraz uczestniczenie w rozmaitych zespołach badawczych i stażach naukowych. Przedstawione wyżej informacje świadczą o tym, że dr Jan Olszanowski wykazuje się nie tylko istotną aktywnością naukową, lecz także dużą aktywnością konferencyjną, szkoleniową, popularyzatorską, co wypełnia przesłanki określone w art. 219 ust. 1 pkt 3 przywołanej ustawy.

W konsekwencji, wobec spełnienia przez Pana dr. Jana Olszanowskiego wszystkich wymogów określonych w art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, wnioskuję o podjęcie dalszych czynności w przewodzie habilitacyjnym, zmierzających do nadania Panu dr. Janowi Olszanowskiemu stopnia naukowego doktora habilitowanego.

KIEROWNIK KATEDRY
dr hab. Przemysław Krzykowski, prof. UWM

